

Για να αναλύσει το τρόπο με τον οποίο τα μέτρα για την ισότητα των φύλων μπορούν να συμβάλουν στην οικονομική ανάπτυξη της ΕΕ, το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE) μελέτησε τις συνέπειες της μείωσης των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων σε τομείς που παρουσιάζουν ενδιαφέρον από μακροοικονομική άποψη όπως: σπουδές στις επιστήμες, την τεχνολογία, τη μηχανική και τα μαθηματικά (STEM), δραστηριότητα στην αγορά εργασίας και μισθοί. Παράλληλα, εξέτασε τις δημογραφικές αλλαγές που συντελούνται όταν μειώνεται το χάσμα μεταξύ των φύλων σε αυτούς τους τομείς.

Η μελέτη για τα οικονομικά οφέλη της ισότητας των φύλων είναι η πρώτη του είδους της στην οποία χρησιμοποιείται ένα έγκυρο οικονομετρικό μοντέλο για την εκτίμηση ενός ευρέος φάσματος μακροοικονομικών οφελών που απορρέουν από την ισότητα των φύλων στην ΕΕ.

Από τα συνολικά αποτελέσματα προκύπτει ότι οι βελτιώσεις ως προς την ισότητα των φύλων αναμένεται να έχουν ως αποτέλεσμα:

- μεγάλη αύξηση στον αριθμό θέσεων εργασίας για άνδρες και γυναίκες
- έως και 10,5 εκατομμύρια περισσότερες θέσεις εργασίας μέχρι το 2050, πολλές από τις οποίες αναμένεται να καλυφθούν από γυναίκες
- ισχυρό, θετικό αντίκτυπο στο κατά κεφαλήν ΑΕΠ, το οποίο θα αυξάνεται με την πάροδο του χρόνου
- αύξηση στο κατά κεφαλήν ΑΕΠ της ΕΕ σχεδόν κατά 10 % έως το 2050.

Η βελτίωση της ισότητας των φύλων διασφαλίζει οικονομική ανάπτυξη

Η μελέτη παρέχει έγκυρα στοιχεία σχετικά με τα σημαντικά, θετικά και αυξανόμενα οφέλη της ισότητας των φύλων για την οικονομική ανάπτυξη. Τα θετικά αποτελέσματα μπορούν σε μεγάλο βαθμό να αποδοθούν στην αντιμετώπιση ορισμένων από τις διαρθρωτικές αδυναμίες της οικονομίας της ΕΕ που βρέθηκαν στο στόχαστρο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», υπό την έννοια ότι η βελτίωση της ισότητας των φύλων συμβάλλει στην επίλυση ζητημάτων απασχόλησης, παραγωγικότητας και γήρανσης του πληθυσμού.

Από τη μελέτη προκύπτει ότι η ισότητα των φύλων σε έναν τομέα, για παράδειγμα στην εκπαίδευση, μπορεί να επιφέρει αλυσιδωτές εξελίξεις και σε άλλους τομείς, όπως η απασχόληση. Οι αλυσιδωτές αυτές εξελίξεις θα μπορούσαν να έχουν ταυτόχρονα ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της εκπαίδευσης των γυναικών (περισσότερες γυναίκες με σπουδές στους τομείς STEM), τη βελτίωση των ποσοστών συμμετοχής τους στην αγορά εργασίας, καθώς και την αύξηση των μισθών τους. Συνεπώς, η αντιμετώπιση των διαφόρων πτυχών της ανισότητας των φύλων στο πλαίσιο ενιαίας προσέγγισης είναι πιθανό να έχει θετικότερες συνέπειες από ό,τι η αντιμετώπιση κάθε πτυχής μεμονωμένα.

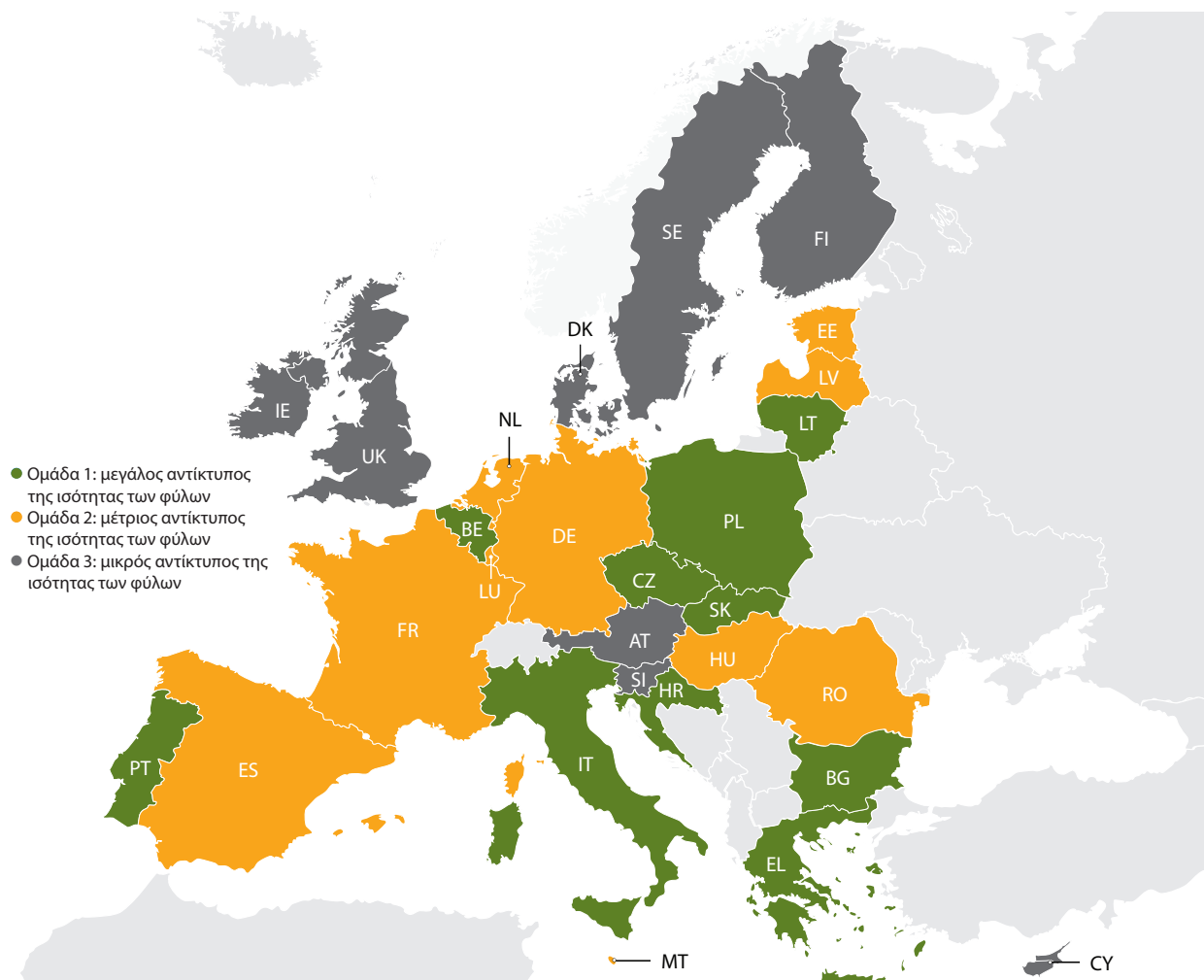
Η μεγαλύτερη ισότητα μεταξύ των φύλων αναμένεται να έχει ως αποτέλεσμα σημαντική αύξηση στον αριθμό θέσεων εργασίας για γυναίκες και άντρες.

Υψηλότερα ποσοστά απασχόλησης και περισσότερες θέσεις εργασίας

Αν η ισότητα των φύλων βελτιωθεί σημαντικά ως το 2050, το ποσοστό απασχόλησης στην ΕΕ θα ανέλθει σε σχεδόν 80 % έναντι 76 % στην περίπτωση που δεν συντελεστεί μια τέτοια βελτίωση. Σύμφωνα με τη μελέτη, το ποσοστό απασχόλησης στην ΕΕ ως το 2030 θα είναι ίσο με 72,6 %. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι το 2050 θα υπάρχουν 6,3 έως 10,5 εκατομμύρια περισσότερες θέσεις εργασίας χάρη στη βελτίωση της ισότητας των φύλων, και συγκεκριμένα αν δεν διαχωρίζονται τα φύλα ως προς την επιλογή σπουδών κι αν αυξηθεί η συμμετοχή των γυναικών στους τομείς STEM. Το 70 % περίπου αυτών των θέσεων εργασίας αναμένεται να καλυφθεί από γυναίκες. Θα είναι

Εικόνα 3: Αντίκτυπος της ισότητας των φύλων: διαφορές στο ΑΕΠ των κρατών μελών το 2030

Τόνωση της ανταγωνιστικότητας

Η βελτιωμένη ισότητα των φύλων θα μπορούσε να τονώσει τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της οικονομίας της ΕΕ

Τα μέτρα υπέρ της ισότητας των φύλων θα μπορούσαν να έχουν ως αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγικής ικανότητας της οικονομίας και την πτώση των τιμών. Συνεπεία αυτών των εξελίξεων, η ΕΕ θα μπορούσε να παράγει στο εσωτερικό της περισσότερα αγαθά και υπηρεσίες, αυξάνοντας την ανταγωνιστικότητά της στις διεθνείς αγορές. Το εμπορικό ισοζύγιο θα μπορούσε να βελτιωθεί, με αναμενόμενη αύξηση των εξαγωγών της ΕΕ της τάξης του 1,6 %-2,3 % και μείωση των εισαγωγών της τάξης του 0,4 %-0,7 % το 2050. Συνεπώς, θα ήταν σκόπιμο να παραμείνει το διεθνές εμπόριο ένας από τους κινητήριους μοχλούς της ανάπτυξης, σύμφωνα και με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020». Επίσης, ο υψηλός ρυθμός αύξησης

του ΑΕΠ θα μπορούσε να προσελκύσει επιπλέον ιδιωτικές επενδύσεις από επιχειρήσεις οι οποίες βασίζουν τις επενδύσεις τους στα αναμενόμενα οφέλη. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης, έως το 2050 αναμένεται αύξηση των επενδύσεων στην ΕΕ.

Οι χώρες στις οποίες αυξάνεται η ισότητα των φύλων θα αποκομίσουν μεγαλύτερα οφέλη

Ο εκτιμώμενος αντίκτυπος της μεγαλύτερης ισότητας των φύλων διαφέρει σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών, ανάλογα με το εκάστοτε επίπεδο επίτευξης της ισότητας. Συνολικά, τα αποτελέσματα είναι πολύ θετικά, σε ορισμένες δε χώρες η αύξηση του ΑΕΠ κυμαίνεται στο 4 %, ενώ σε άλλες υπερβαίνει το 10 %. Ο μεγαλύτερος αντίκτυπος καταγράφεται συνήθως σε χώρες όπου η ισότητα των φύλων δεν αποτελεί άμεση προτεραιότητα. Από τη μελέτη

προκύπτει ότι οι χώρες αυτές θα αποκομίσουν μεγάλα οφέλη εάν συμπεριλάβουν την ισότητα των φύλων στους στόχους τους ⁽²⁾.

Τα κράτη μέλη στα οποία τα μέτρα για την ισότητα των φύλων είναι προς το παρόν περιορισμένα είναι εκείνα τα οποία θα αποκομίσουν το μεγαλύτερο όφελος από την κατάργηση των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων.

Στις χώρες όπου υπάρχουν ακόμα μεγάλα περιθώρια βελτίωσης, η αύξηση της ισότητας των φύλων μπορεί να επιφέρει σημαντική οικονομική πρόοδο. Η αυξημένη ισότητα των φύλων σε αυτές τις χώρες αναμένεται να έχει ως αποτέλεσμα αύξηση του ΑΕΠ της τάξης του 12 % κατά μέσο όρο έως το 2050. Το γεγονός αυτό είναι ενδεικτικό του μεγάλου περιθωρίου βελτίωσης στην ισότητα των φύλων, το οποίο μπορεί με τη σειρά του να συνεπάγεται σημαντικά οικονομικά οφέλη. Οι χώρες με τις καλύτερες επιδόσεις στον τομέα της ισότητας των φύλων απολαμβάνουν ήδη κάποια από τα συνεπακόλουθα οικονομικά οφέλη. Παρόλα αυτά, οι βελτιώσεις στον τομέα της ισότητας των φύλων μπορούν να αποφέρουν επιπλέον οικονομικά οφέλη στα συγκεκριμένα κράτη μέλη, συνήθως της τάξεως του 4 % του ΑΕΠ.

Η ισότητα των φύλων στην ΕΕ: πρόσφατες εξελίξεις πολιτικής

Η ισότητα των φύλων αποτελεί πάγια πολιτική δέσμευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πριν από εξήντα χρόνια η αρχή της ίσης αμοιβής για όμοια εργασία ενσωματώθηκε στη Συνθήκη της Ρώμης και η ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών συμπεριλήφθηκε στις ιδρυτικές αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ακόμη και σήμερα, στόχος των πολιτικών της ΕΕ για την αντιμετώπιση των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων στην αγορά εργασίας είναι να ενισχύσουν τη συμμετοχή των γυναικών, να ελαχιστοποιήσουν το μισθολογικό χάσμα και να δώσουν σε γυναίκες και άνδρες τη δυνατότητα να συνδυάσουν επαγγελματική, ιδιωτική και οικογενειακή ζωή.

Ενισχύοντας την ισότητα των φύλων: οι πέντε τομείς προτεραιότητας της ΕΕ

1. Αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και οικονομική ανεξαρτησία επί ίσοις όροις.
2. Μείωση των ανισοτήτων των φύλων ως προς τους μισθούς, τις απολαβές και τις συντάξεις και συνεπακόλουθη καταπολέμηση της φτώχειας των γυναικών.
3. Προώθηση της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.
4. Καταπολέμηση της βίας λόγω φύλου και προστασία και υποστήριξη των θυμάτων.
5. Προώθηση της ισότητας των φύλων και των δικαιωμάτων των γυναικών σε ολόκληρο τον κόσμο (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2015β).

Το ισχύον πλαίσιο πολιτικής για την ισότητα των φύλων βασίζεται σε μια στρατηγική δέσμευση για την ισότητα των φύλων για την περίοδο 2016-2019, η οποία δημοσιεύτηκε σε συνέχεια της στρατηγικής της Επιτροπής για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών (2010-2015). Οι στόχοι της στρατηγικής δέσμευσης επικεντρώνονται σε πέντε τομείς προτεραιότητας και αποσκοπούν στην ενσωμάτωση της πτυχής της ισότητας των φύλων σε όλες τις πολιτικές και τα προγράμματα χρηματοδότησης της ΕΕ. Επιπλέον, το ευρωπαϊκό σύμφωνο για την ισότητα των φύλων (2011-2020) αποτελεί μια σαφή δέσμευση για την προώθηση της ισότητας των φύλων εντός της ΕΕ.

Για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη έχει θεμελιώδη σημασία, μεταξύ άλλων, η ενσωμάτωση της πτυχής της ισότητας των φύλων στους βασικούς τομείς πολιτικής, όπως η εκπαίδευση, η συμμετοχή στην αγορά εργασίας και οι μισθοί.

⁽²⁾ Η ομαδοποίηση των κρατών μελών βασίζεται στον δείκτη ισότητας των φύλων του EIGE.

Ευρώπη 2020: μια χαμένη ευκαιρία;

Ευρώπη 2020: το χάσμα των φύλων στην εκπαίδευση, στη συμμετοχή στην αγορά εργασίας, στους μισθούς και στα καθήκοντα φροντίδας

- Οι γυναίκες εξακολουθούν να υποεκπροσωπούνται στους τομείς STEM. Σε αυτούς τους τομείς το 75 % των σπουδαστών είναι άντρες.
- Το χάσμα μεταξύ των φύλων στην απασχόληση αντιστοιχεί σε 11,6 % κατά μέσο όρο στην ΕΕ και αυξάνεται ανάλογα με τον αριθμό παιδιών στο νοικοκυριό.
- Η υπερεκπροσώπηση των γυναικών σε θέσεις μερικής απασχόλησης δεν επηρεάζει μόνο τη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας, αλλά και τον κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού που διατρέχουν (το 2015, υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης εργαζόταν κατά μέσο όρο ποσοστό 32,1 % των γυναικών έναντι ποσοστού 8,9 % των ανδρών).
- Τα ποσοστά μερικής απασχόλησης των γυναικών αυξάνονται επίσης ανάλογα με τον αριθμό των παιδιών τους. Το 39 % των γυναικών στην ΕΕ των 28 ανέφεραν ότι ο βασικός λόγος για τον οποίο απείχαν από την αναζήτηση εργασίας ήταν «η φροντίδα των παιδιών ή μη αυτοεξυπηρετούμενων ενηλίκων», έναντι ποσοστού μόλις 4 % των ανδρών.
- Οι απολαβές των γυναικών είναι κατά 16,1 % χαμηλότερες από τις απολαβές των ανδρών κατά μέσο όρο στην ΕΕ, γεγονός το οποίο σημαίνει ότι οι γυναίκες θα πρέπει να εργαστούν περίπου 40 ημέρες περισσότερες ετησίως (ή έως τα τέλη Φεβρουαρίου του επόμενου έτους) προκειμένου να έχουν τις ίδιες απολαβές με τους άνδρες (Eurostat, 2016a, 2016b).

Στη στρατηγική «Ευρώπη 2020» αναγνωρίζεται ότι η ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη του στόχου σύμφωνα με τον οποίο έως το 2020 το 75 % των γυναικών και ανδρών ηλικίας μεταξύ 20-64 ετών πρέπει να έχει απασχόληση. Παρά την εμβληματική πρωτοβουλία της ΕΕ «Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας», η οποία αναγνωρίζει την ανάγκη αύξησης της «συμβολής των γυναικών στην επίσημη οικονομία», στη στρατηγική «Ευρώπη 2020» δεν καθορίζονται με σαφήνεια ολοκληρωμένα μέτρα που εστιάζουν στην ισότητα των φύλων.

Οι ανισότητες που εξακολουθούν να υφίστανται μεταξύ των φύλων υπονομεύουν τις οικονομικές προοπτικές των γυναικών και επηρεάζουν ολόκληρη την οικονομία της ΕΕ. Σε επίπεδο πολιτικής, η κατάσταση αυτή ευθύνεται για την υστέρηση ως προς τον στόχο της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης που περιγράφεται στη στρατηγική «Ευρώπη 2020».

Εξάγεται επομένως εύλογα το συμπέρασμα ότι τα ανεπαρκή μέτρα για την ισότητα των φύλων στη στρατηγική «Ευρώπη 2020» αποτελούν μια ευκαιρία που, μέχρι στιγμής, παραμένει αναξιοποίητη. Για να επιτύχει τον στόχο της έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς οικονομικής ανάπτυξης, η ΕΕ πρέπει να βελτιώσει τα υπάρχοντα και να θεσπίσει νέα μέτρα για την ισότητα των φύλων.

Ευρώπη 2020 και μετά

Τα μέτρα για την ισότητα των φύλων μπορούν να δώσουν σημαντική ώθηση στην οικονομική ανάπτυξη

Η ενθάρρυνση της περαιτέρω συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και η ενίσχυση της συμμετοχής τους σε σπουδές STEM είναι πιθανό να συμβάλουν σημαντικά στην έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη της ΕΕ. Σύμφωνα με τη μελέτη, η επίτευξη της ίσης συμμετοχής των φύλων στις σπουδές STEM και στην αγορά εργασίας είναι πολύ πιθανό να βελτιώσει τις μακροπρόθεσμες προοπτικές ανάπτυξης στην ΕΕ. Κάτι τέτοιο προϋποθέτει, ωστόσο, μια διαρθρωτική αλλαγή, η οποία έχει καίρια σημασία για τη διασφάλιση μιας βιώσιμης, έξυπνης και χωρίς αποκλεισμούς ανάκαμψης από την πρόσφατη οικονομική κρίση. Η αλλαγή αυτή είναι απαραίτητη για την επάνοδο της ευρωπαϊκής οικονομίας σε τροχιά βιώσιμης ανάπτυξης και την αποτροπή του κινδύνου μόνιμης απώλειας της ευμάρειας και του χαμηλού ρυθμού ανάπτυξης.

Για να επιτύχει βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να ξεκινήσει άμεσα την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις πολιτικές της.

Η ΕΕ δεν έχει το περιθώριο να χάσει τις ευκαιρίες που παρέχουν τα μέτρα για την ισότητα των φύλων. Αν θέλει να πετύχει τον επιθυμητό αντίκτυπο στη βιώσιμη κοινωνικοοικονομική πρόοδο και ανάπτυξη, η ΕΕ πρέπει να θεσπίσει, χωρίς άλλες καθυστερήσεις, μέτρα για την ισότητα των φύλων σε όλους τους βασικούς τομείς πολιτικής. Η μελέτη προβλέπει βελτίωση στα ποσοστά απασχόλησης ήδη από το 2020, ενώ ο μεγαλύτερος αντίκτυπος στη συμμετοχή στην αγορά εργασίας και στο κατά κεφαλήν

ΑΕΠ στην ΕΕ αναμένεται μεσοπρόθεσμα (2030) και μακροπρόθεσμα (2050).

Τα πρόσφατα σχέδια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αποτελούν ένα βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση. Τον Αύγουστο του 2015 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε έναν χάρτη πορείας με στόχο την ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης πρότασης πολιτικής για την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας μέσω της βελτίωσης της ισορροπίας μεταξύ εργασιακής και προσωπικής ζωής. Το ζητούμενο είναι να μεταρρυθμιστούν όσες από τις ισχύουσες πολιτικές για τις άδειες και τις ευέλικτες ρυθμίσεις εργασίας επηρεάζουν αρνητικά την απασχόληση, τους μισθούς και τις συντάξεις των γυναικών. Επίσης, πρέπει να πολλαπλασιαστούν οι προτάσεις πολιτικής που αναγνωρίζουν τη δυναμική της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2015α).

Η τοποθέτηση της ισότητας των φύλων στο επίκεντρο της στρατηγικής για τη συνέχεια της Ευρώπης 2020 και άλλες μεταρρυθμίσεις σε επίπεδο πολιτικής, όπως ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων, αναμένεται να συμβάλλουν σε ένα οικονομικό σύστημα χωρίς αποκλεισμούς, παρέχοντας στις γυναίκες την ευκαιρία να αξιοποιήσουν στο έπακρο τις δυνατότητές τους, με όφελος για τις ίδιες αλλά και για ολόκληρη την κοινωνία. Έτσι θα μπορέσει η ΕΕ να επιτύχει μια έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομική ανάπτυξη.

Πηγές

European Commission (2015a), *Roadmap — New start to address the challenges of work-life balance faced by working families*. Διατίθεται στη διεύθυνση: http://ec.europa.eu/smart-regulation/roadmaps/docs/2015_just_012_new_initiative_replacing_maternity_leave_directive_en.pdf

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2015b), *Στρατηγική δέσμευση για την ισότητα των φύλων 2016-2019, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο*. Διατίθεται στη διεύθυνση: http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/document/files/strategic_engagement_en.pdf

European Institute for Gender Equality (EIGE) (2016), *Poverty, gender and intersecting inequalities in the EU — Review of the implementation of Area A: Women and poverty of the Beijing Platform for Action*, Publications Office of the European Union, Luxembourg. Διατίθεται στη διεύθυνση: http://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/ti_pubpdf_mh0416244enn_pdfweb_20161208181320.pdf

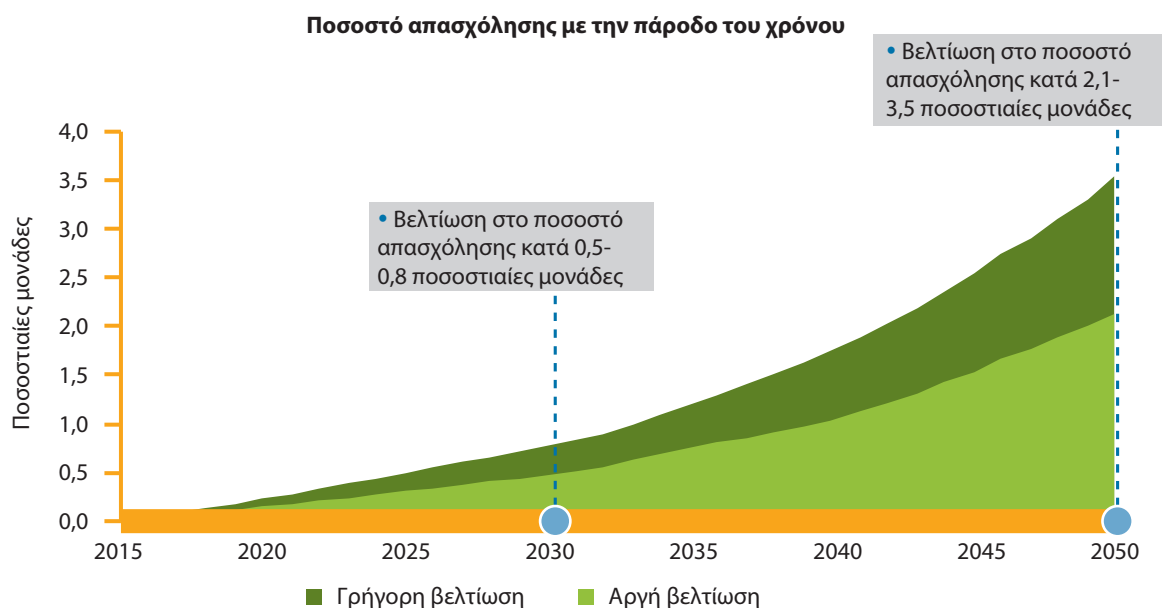
European Institute for Gender Equality (EIGE) (2015), *Gender Equality Index 2015 — Measuring gender equality in the European Union 2005-2012*, Publications Office of the European Union, Luxembourg. Διατίθεται στη διεύθυνση: <http://eige.europa.eu/content/document/gender-equality-index-report>

Eurostat (2016a), *Gender statistics*. Διατίθεται στη διεύθυνση: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Gender_statistics

Eurostat (2016b), *Στατιστικές απασχόλησης*. Διατίθεται στη διεύθυνση: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Employment_statistics

Εικόνα 1. Η επίδραση των βελτιώσεων της ισότητας των φύλων στην απασχόληση

Αύξηση στις θέσεις εργασίας (γρήγορη βελτίωση)

2,9 εκατομμύρια θέσεις εργασίας για άνδρες

7,6 εκατομμύρια θέσεις εργασίας για γυναίκες

Αύξηση στις θέσεις εργασίας (αργή βελτίωση)

1,8 εκατομμύρια θέσεις εργασίας για άνδρες

4,5 εκατομμύρια θέσεις εργασίας για γυναίκες

δηλαδή περίπου σαν να έχει αυξηθεί η απασχόληση στην ΕΕ κατά τον συνολικό αριθμό των θέσεων εργασίας που υπάρχουν σε μια ευρωπαϊκή χώρα μεσαίου μεγέθους, όπως οι Κάτω Χώρες. Οι επιπλέον αυτές θέσεις εργασίας αναμένεται να συμβάλουν στη μείωση του χάσματος μεταξύ των φύλων στην απασχόληση.

Για να επιτευχθούν οι θετικές αυτές συνέπειες είναι σημαντικό να αντιμετωπιστεί μία από τις βασικές αιτίες της ανισότητας των φύλων: η άνιση κατανομή των μη αμειβόμενων ευθυνών φροντίδας μεταξύ γυναικών και ανδρών. Η αλλαγή αυτή θα συντελεστεί μόνο αν τα κράτη μέλη εξαλείψουν τους παράγοντες που παρεμποδίζουν τη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, θεσπίζοντας μέτρα όπως:

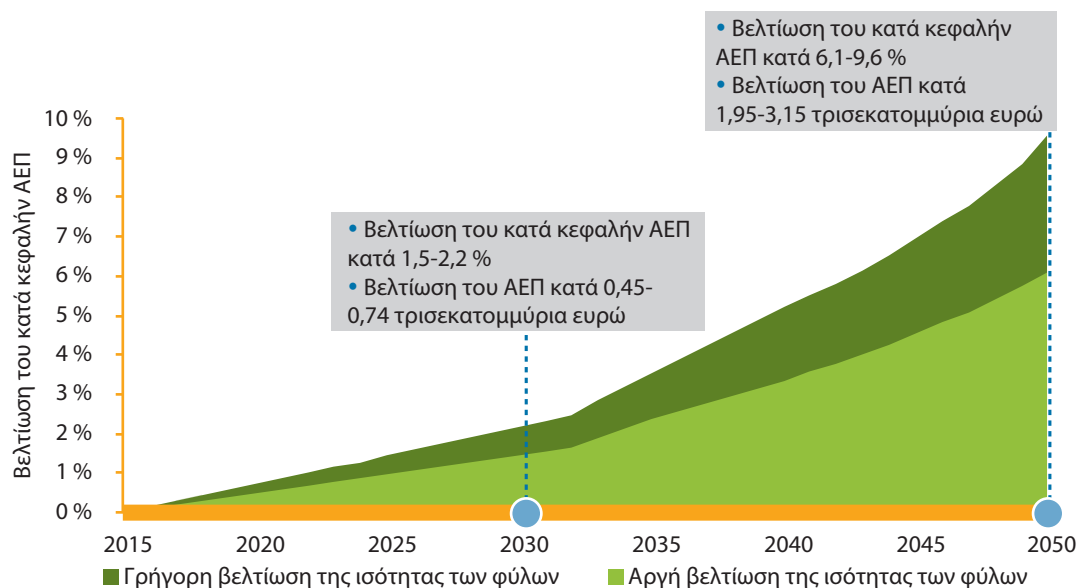
- πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της ισορροπίας μεταξύ εργασιακής και προσωπικής ζωής για εκείνους που επιτελούν ρόλο γονέα / αναλαμβάνουν ευθύνες φροντίδας
- καλύτερη πρόσβαση σε ποιοτικές και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες φροντίδας παιδιών
- ευέλικτες συνθήκες εργασίας φιλικές προς την οικογένεια

- προώθηση της πιο ισόρροπης απασχόλησης ανδρών και γυναικών υπό ευέλικτους όρους εργασίας.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να καταβάλουν προσπάθειες για τη γεφύρωση του μισθολογικού χάσματος, καθώς οι θέσεις εργασίας με υψηλότερες απολαβές είναι πιο πιθανό να προσελκύσουν γυναίκες στην αγορά εργασίας από ό,τι οι χαμηλά αμειβόμενες θέσεις. Οι υψηλότεροι μισθοί είναι επίσης πιθανό να αποτελέσουν για τις γυναίκες διέξοδο από τη φτώχεια και να μειώσουν το χάσμα στις συντάξεις μεταξύ ανδρών και γυναικών (EIGE, 2016).

Σε γενικές γραμμές, οι περισσότερες θέσεις εργασίας για τις γυναίκες έχουν πολύ μεγάλη σημασία γιατί ενδέχεται να συμβάλουν στην υλοποίηση μιας από τις βασικές προτεραιότητες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», η οποία συνίσταται στην επίτευξη οικονομικής προόδου χωρίς αποκλεισμούς μέσω της μείωσης της φτώχειας. Σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη του EIGE για τις γυναίκες και τη φτώχεια, οι γυναίκες πλήττονται γενικά από τη φτώχεια συχνότερα από ό,τι οι άνδρες λόγω πιο περιορισμένων προοπτικών απασχόλησης (EIGE, 2016). Κατά συνέπεια, η απασχόληση μειώνει τον κίνδυνο της φτώχειας για τις γυναίκες.

Εικόνα 2. Η επίδραση της βελτιωμένης ισότητας των φύλων στο κατά κεφαλήν ΑΕΠ

Αυξημένο ΑΕΠ

Η ισότητα των φύλων έχει ισχυρό, θετικό αντίκτυπο στο ΑΕΠ το οποίο αυξάνεται με την πάροδο του χρόνου

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ αυξάνεται όταν βελτιώνεται η ισότητα των φύλων. Τα αποτελέσματα δείχνουν αύξηση στην ΕΕ της τάξης του 2 % μεσοπρόθεσμα (2030) και 10 % μακροπρόθεσμα (2050). Κάτι τέτοιο αντιστοιχεί σε πιθανή αύξηση του συνολικού κατά κεφαλήν ΑΕΠ της τάξης των 1,95-3,15 τρισεκατομμυρίων ευρώ έως το 2050. Αν η ΕΕ αναλάβει δράση αυτήν τη στιγμή και προωθήσει τη λήψη μέτρων για την ισότητα των φύλων⁽¹⁾ σε τομείς όπως οι σπουδές στα γνωστικά αντικείμενα STEM ή η δραστηριότητα στην αγορά εργασίας και οι μισθοί, τότε οι κοινωνίες θα μπορέσουν να αξιοποιήσουν στο έπακρο τη δυναμική των γυναικών. Η βελτιωμένη ισότητα των φύλων μπορεί επίσης να συμβάλει σημαντικά στην επίτευξη έξυπνης,

(¹) Μέτρα για την ισότητα των φύλων τα οποία είναι πιθανό να οδηγήσουν στην αύξηση του αριθμού των γυναικών που αποφοιτούν από προγράμματα σπουδών STEM, όπως η εξάλειψη των έμφυλων στερεότυπων στην εκπαίδευση, η ενημέρωση και η προώθηση των γνωστικών αντικειμένων STEM σε κορίτσια και γυναίκες και ο επαγγελματικός προσανατολισμός ώστε να δοθούν κίνητρα στα μεν κορίτσια να παρακολουθήσουν σπουδές σε ανδροκρατούμενα γνωστικά πεδία, στα δε αγόρια να παρακολουθήσουν σπουδές σε γυναικοκρατούμενα γνωστικά πεδία. Στα μέτρα υπέρ της ισότητας των φύλων τα οποία μπορούν να αμβλύνουν το χάσμα των φύλων στην αγορά εργασίας περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η παροχή υπηρεσιών φροντίδας παιδιών και άλλες υπηρεσίες φροντίδας, αλλαγές στο επίδομα και στους όρους παροχής γονικής άδειας, η προώθηση και η υποστήριξη της εργασίας υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης και υπό ευέλικτους όρους, η θέσπιση νομοθετικών διατάξεων και πολιτικών για ίσες αμοιβές και ίσους όρους εργασίας, η εξάλειψη του διαχωρισμού των φύλων στους διάφορους τομείς και επαγγέλματα, η μείωση των περιόδων διακοπής της σταδιοδρομίας των γυναικών και η προώθηση της απασχόλησης των γυναικών σε υψηλόβαθμες θέσεις.

βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, ιδίως χάρη στις επιπλέον θέσεις εργασίας που θα καλυφθούν στους τομείς STEM από γυναίκες.

Αντιμετωπίζοντας τις προκλήσεις που συνδέονται με τη γήρανση του πληθυσμού στην ΕΕ

Η βελτίωση της ισότητας των φύλων ως προς τη συμμετοχή στην εκπαίδευση και στην αγορά εργασίας και ο πιο ισομερής καταμερισμός των μη αμειβομένων ευθυνών φροντίδας μεταξύ γυναικών και ανδρών θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των ποσοστών γονιμότητας, σύμφωνα με τα πρόσφατα ερευνητικά ευρήματα στον συγκεκριμένο τομέα. Η μελέτη εκτιμά ότι τα ποσοστά γονιμότητας θα αυξηθούν από 0 έως 8 % έως το 2030. Η αύξηση των ποσοστών γονιμότητας συνεπάγεται αύξηση του πληθυσμού και της μακροχρόνιας προσφοράς εργατικού δυναμικού. Τα μακροπρόθεσμα οφέλη αυτής της εξέλιξης επισημαίνονται στην μελέτη αυτή. Έως το 2050, η αυξημένη γονιμότητα εκτιμάται ότι θα οδηγήσει σε αύξηση του ενεργού πληθυσμού κατά 2,5 εκατομμύρια άτομα. Η αύξηση της απασχόλησης έχει ιδιαίτερη σημασία, δεδομένων των πρόσφατων δημογραφικών προβλέψεων, βάσει των οποίων προβλέπεται σημαντική αύξηση των μη οικονομικά ενεργών ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας στην αγορά εργασίας (στρατηγική «Ευρώπη 2020»).

Σχετικά με τη μελέτη

Η μελέτη σχετικά με τα οικονομικά οφέλη της ισότητας των φύλων είναι μοναδική στο είδος της σε επίπεδο ΕΕ. Είναι η πρώτη στην οποία χρησιμοποιείται ένα έγκυρο οικονομετρικό μοντέλο για την εκτίμηση ενός ευρέος φάσματος μακροοικονομικών οφελών που απορρέουν από την ισότητα των φύλων σε διάφορους τομείς όπως η εκπαίδευση, η αγορά εργασίας και οι μισθοί.

Από τα συνολικά αποτελέσματα προκύπτει ότι η μεγαλύτερη ισότητα των φύλων αναμένεται να έχει ως αποτέλεσμα:

- 6,3 έως 10,5 εκατομμύρια περισσότερες θέσεις εργασίας το 2050, το 70 % των οποίων θα καλύπτεται από γυναίκες
- θετικό αντίκτυπο στο ΑΕΠ, το οποίο θα αυξάνεται με την πάροδο του χρόνου
- αύξηση στο κατά κεφαλήν ΑΕΠ σχεδόν κατά 10 % έως το 2050.

Στη μελέτη χρησιμοποιήθηκε το οικονομομετρικό μοντέλο Ε3ΜΕ για να εκτιμηθούν οι οικονομικές επιπτώσεις των βελτιώσεων στην ισότητα των φύλων. Το Ε3ΜΕ είναι ένα εμπειρικό μακροοικονομικό μοντέλο ειδικά προσαρμοσμένο για την προσομοίωση αποτελεσμάτων σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών.

Τα αποτελέσματα της μελέτης για τα οικονομικά οφέλη της ισότητας των φύλων στην ΕΕ περιλαμβάνονται σε εννέα δημοσιεύσεις:

1. Literature review: existing evidence on the social and economic benefits of gender equality and methodological approaches (Βιβλιογραφική ανασκόπηση: υφιστάμενα στοιχεία σχετικά με τα κοινωνικά και οικονομικά οφέλη της ισότητας των φύλων και μεθοδολογικές προσεγγίσεις).
2. EU and EU Member State overviews (Επισκοπήσεις στην ΕΕ και στα κράτη μέλη).
3. Report on the empirical application of the model (Έκθεση σχετικά με την εμπειρική εφαρμογή του μοντέλου).
4. How the evidence was produced: briefing paper on the theoretical framework and model (Πώς προέκυψαν τα στοιχεία: ενημερωτικό σημείωμα σχετικά με το θεωρητικό πλαίσιο και μοντέλο).
5. Πώς προέκυψαν τα στοιχεία: ενημερωτικό δελτίο σχετικά με το θεωρητικό πλαίσιο και μοντέλο.
- 6. Ο οικονομικός αντίκτυπος της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των πολιτικών της ΕΕ: ενημερωτικό σημείωμα.**
7. Ο οικονομικός αντίκτυπος της ισότητας των φύλων: ενημερωτικό σημείωμα.
8. Ο τρόπος με τον οποίο η ισότητα των φύλων στις σπουδές STEM οδηγεί σε οικονομική πρόοδο: ενημερωτικό σημείωμα.
9. Ο τρόπος με τον οποίο η γεφύρωση του χάσματος των φύλων ως προς τη δραστηριότητα στην αγορά εργασίας και τους μισθούς οδηγεί σε οικονομική ανάπτυξη: ενημερωτικό σημείωμα.

Όλες οι δημοσιεύσεις, τα αναλυτικά αποτελέσματα και η μέθοδος της μελέτης διατίθενται στον διαδικτυακό τόπο του EIGE.

Το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE) είναι το κέντρο γνώσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα θέματα ισότητας των φύλων. Στήριζει τις/τους υπεύθυνες/-ους για τη χάραξη πολιτικής και όλα τα αρμόδια θεσμικά όργανα στις προσπάθειές τους να γίνει η ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών πραγματικότητα για όλες τις Ευρωπαίες και όλους τους Ευρωπαίους, παρέχοντας εξειδικευμένη γνώση, καθώς και αξιόπιστα και συγκρίσιμα δεδομένα σε θέματα ισότητας των φύλων στην Ευρώπη.

Περισσότερες πληροφορίες:

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων, EIGE

Gedimino pr. 16

LT-01103 Vilnius

ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ

Τηλ. +370 52157444

Email: eige.sec@eige.europa.eu

<http://eige.europa.eu>

<http://www.twitter.com/eurogender>

<http://www.facebook.com/eige.europa.eu>

<http://www.youtube.com/eurogender>

<http://eurogender.eige.europa.eu/>

ISBN 978-92-9470-027-8
doi:10.2839/03155

Υπηρεσία Εκδόσεων